

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

“31” серпня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Україна в контексті історії Європи

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма: «Міжнародні відносини»

спеціалізація:

вид дисципліни: обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«29» серпня 2023 року, протокол №__

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Миколенко Дмитро Валерійович, доктор історичних наук, професор кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

В. о. завідувача кафедри

Дмитро МИКОЛЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Євгенія СОЛОВИХ

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2023 року №1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Україна в контексті історії Європи» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини», підготовки бакалавра спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – ознайомлення студентів з основними історичними процесами, що відбувалися в Європі з античних часів до початку XXI століття, а також визначення місця України у зазначених процесах.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

Формування наступних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК15. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Основна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
1-й	-
Лекції	
32 години	-
Семінарські заняття	
16 годин	-
Лабораторні заняття	
немає	
Самостійна робота	
42 год.	-

1.6. Заплановані результати навчання:

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН17. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Вступна лекція. Україна як частина Європи: історична ретроспектива.

Етимологія понять Європа і Україна. Місце України на географічній, геополітичній і цивілізаційній мапі Європи.

Тема 2. Україна як частина античної цивілізації. Причини і передумови грецької колонізації Північного Причорномор'я. Періодизації історії грецьких колоній. Грецький і римський періоди у порівняльній ретроспективі. Економіка, політичний та соціальний устрій полісів. Грецька і римська спадщина на українських землях.

Тема 3. Русь-Україна в європейських історичних процесах епохи Середньовіччя. Україна-Русь у європейському соціально-політичному просторі в кінці X – середині XII ст. Політичний розвиток Київської держави доби Володимира і Ярослава Мудрого. Хрещення України-Руси як фактор «європеїзації» давньоруського суспільства. Посилення зв'язків Київської держави з європейським світом. Культурний розвиток давньої Русі-України в контексті середньовічної культури. Культурний розвиток давньої Русі-України в контексті середньовічної європейської культури. Каролінгський ренесанс, оттонівське відродження. Зародження міської культури. Культура проторенесансу, її прояви в Україні. Утворення національних держав у Західній Європі. Галицько-Волинське князівство у політичному процесі Центральної Європи. Розвинуте феодальне суспільство в Західній Європі. Розпад Київської держави. Галицько-Волинське князівство як фактор формування моноетнічної української державності. Комунальні революції в Західній Європі. Проникнення західних впливів у міське життя України. Держава Романовичів у політичному процесі Центральної Європи. Українська державність XIV ст.

Тема 4. Україна і Європа Ранньомодерної доби: політичні й економічні зв'язки. Початок Нового часу і соціально-політичний розвиток України в кінці XV – XVI ст. Реформація і контрреформація, їх відгомін в Україні. Перехід від середньовічної станової монархії до абсолютизму. Спроби зміцнення великокняжої влади у Великому князівстві Литовському. Формування буржуазних відносин. Фільваркова система. Соціальні протести в Європі і Україні. Виникнення козацтва, його роль в зародженні буржуазних відносин в Україні. Реформація і контрреформація. Їх прояви в Україні. Інтеграція українських земель у польській державі. Загострення національно-релігійних і соціальних суперечностей наприкінці XVI ст. Західна Європа і Україна у першій половині XVII ст. Вплив західноєвропейських суспільно-політичних процесів на Україну у першій половині XVII ст. Вплив нідерландської революції на поширення релігійної та національної свободи. Українські і польські антитринітарії у Голландії. Участь українців у Тридцятилітній війні в Європі. Розвиток української культури у XV – XVIII ст.

Західноєвропейські впливи в духовному житті. Початок і розвиток ренесансу в країнах і Західної Європи. Утвердження гуманістичної культури на українських землях. Острозька академія – осередок ренесансної культури в Україні. Національно-визвольна боротьба українського народу у 1648–1657 рр. і європейський світ. Соціально-економічні передумови визвольної війни. Визвольні рухи в Європі і український контекст. Реакція в країнах Європи на події в Україні. Нова українська державність і європейський світ. Західноєвропейський вектор політичної орієнтації Б. Хмельницького. Тенденції суспільно-політичного розвитку в країнах Західної і Центральної Європи і Україна (друга половина XVII – XVIII ст.). Розвиток європейської політичної системи. Боротьба за збереження української державності після смерті Б. Хмельницького. Спільне і відмінне наслідків буржуазних революцій в Англії і Нідерландах та в Україні. Система абсолютизму і намагання посилення інституту гетьманства. Перехід до епохи Просвітництва в Європі. Доба гетьмана Мазепи. Боротьба з російським орієнтальним деспотизмом.

Тема 5. Європейські реценції України у «довгому» XIX столітті. Вплив ідей Великої французької революції на український суспільно-політичний рух (перша чверть XIX ст.). Україна у планах Наполеона. Кримська війна і українська проблема. Загострення російсько-німецьких відносин у 70-80 рр. і український національний рух. Проблема Королівства Київського за проектом Бісмарка. Соціально-економічна та політична ситуація в Європі на початку XX ст. Перша світова війна і Україна.

Тема 6. Україна в європейській історії міжвоєнного періоду. Боротьба за визнання незалежності України методами дипломатії. Українська еміграція в Європі. Відносини Української СРР з європейськими державами у 1920 – 1930 ті рр. Україна у Другій світовій війні.

Тема 7. Українське питання та Україна в європейській історії другої половини XX століття. Українська РСР у Центрально-Східній Європі. Повоєнна карта світу і утворення військово-політичних блоків. Перші повоєнні інтеграційні об'єднання

Європи. Протестні рухи 1950-х – 1960-х років у Європі та їх наслідки для українського суспільства.

Тема 8. Незалежна Україна у контексті європейських політичних, економічних і культурних процесів. Проблема єдності зовнішньої і внутрішньої політики України.

Тема 9. Україна в європейських інтеграційних процесах. Україна – Європейський Союз: основні етапи та проблеми співпраці. Україна і ЮНЕСКО: інтеграція в європейський та світових культурний простір. Міжнародне співтовариство про анексію Криму. Позиція ЄС щодо агресії РФ проти України.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лек.		с. з.	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Вступна лекція. Україна як частина Європи: історична ретроспектива	4	2				2
Тема 2. Україна як частина античної цивілізації	11	4	2			5
Тема 3. Русь-Україна в європейських історичних процесах епохи Середньовіччя	11	4	2			5
Тема 4. Україна і Європа Ранньомодерної доби: політичні й економічні зв'язки	11	4	2			5
Тема 5. Європейські рецепції України у «довгому» XIX столітті	11	4	2			5

Тема 6. Україна в європейській історії міжвоєнного періоду	11	4	2			5
Тема 7. Українське питання та Україна в європейській історії другої половини ХХ століття	11	4	2			5
Тема 8. Незалежна Україна у контексті європейських політичних, економічних і культурних процесів	11	4	2			5
Тема 9. Україна в європейських інтеграційних процесах	9	2	2			5
Усього годин	90	32	16			42

4. Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Україна як частина античної цивілізації 1. Причини грецькою колонізації Північного Причорномор'я 2. Економіка, політичний і соціальний устрій грецьких полісів 3. Порівняльний аналіз грецького і римського періодів в історії Північного Причорномор'я	2
2	Русь-Україна в європейських історичних процесах епохи Середньовіччя 1. Русь на геополітичній мапі Європи 2. Економічні зв'язки Русі з Європою 3. Династичні зв'язки Русі-України з Європою	2
3	Україна і Європа Ранньомодерної доби: політичні й економічні зв'язки 1. Національно-визвольна боротьба українського народу у 1648–1657 рр. і Європа 2. Участь українців в Тридцятирічній війні 3. Тенденції суспільно-політичного розвитку в країнах Західної і Центральної Європи і Україна (друга	2

	половина XVII – XVIII ст.): спроба порівняльного аналізу	
4	Європейські рецепції України у «довгому» XIX столітті 1. Вплив ідей Великої французької революції на український суспільно-політичний рух (перша чверть XIX ст.). 2. Україна у планах Наполеона. 3. Кримська війна і українська проблема	2
5	Україна в європейській історії міжвоєнного періоду 1. Боротьба за визнання незалежності України методами дипломатії 2. Українська еміграція в Європі 3. Україна у Другій світовій війні	2
6	Українське питання та Україна в європейській історії другої половини XX століття 1. Повоєнна карта світу і утворення військово-політичних блоків. 2. Протестні рухи 1950-х – 1960-х років у Європі та їх наслідки для українського суспільства.	2
7	Незалежна Україна у контексті європейських політичних, економічних і культурних процесів 1. Незалежна Україна на економічній мапі Європи 2. Проблема єдності зовнішньої і внутрішньої політики України 3. Позиція ЄС щодо агресії РФ проти України	2
8	Україна в європейських інтеграційних процесах 1. Україна – Європейський Союз: основні етапи та проблеми співпраці 2. Україна і ЮНЕСКО: інтеграція в європейський та світових культурний простір 3. Україна в європейській системі безпеки	2
Усього годин		16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види та зміст роботи	Кількість годин
1	Вивчення додаткової літератури з теми «Україна як частина Європи: історична ретроспектива» Горелов М. Є. Цивілізаційна історія України / М. Є. Горелов, О. П. Моця, О. О. Рафальський. К.: ЕксОб, 2005. 631 с.	2

	- розкрити зміст дискусії про цивілізаційну належність України	
2	Вивчення додаткової літератури з теми «Україна як частина античної цивілізації» Платон. Держава. К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2000. - розкрити суть основних ідей автора щодо взаємин між країнами - визначити вплив автора на подальших розвиток теорії міжнародних відносин	5
3	Вивчення додаткової літератури з теми «Русь-Україна в європейських історичних процесах епохи Середньовіччя» Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016. 496 с. - встановити політичні і культурні взаємовпливи України і Європи у Середні віки	5
4	Вивчення додаткової літератури з теми «Україна і Європа Ранньомодерної доби: політичні й економічні зв'язки» Наливайко Д. С. Очима Заходу. Рецепція України в Західній Європі. К.: Основи, 1998. 578 с. - схарактеризувати міжнародні зв'язки України кінця XV – XVIII ст.	5
5	Вивчення додаткової літератури з теми «Європейські рецепції України у «довгому» XIX столітті» Реймон А. Мир і війна між націями. К.: МП «Юніверс», 2000. 688 с. - встановити місце українських земель в проектах Наполеона Бонапарта	5
6	Вивчення додаткової літератури з теми «Україна в європейській історії міжвоєнного періоду» Історія України XX – поч. XXI століття: навч. посіб. За заг. ред. В. А. Смолія. К.: Знання, 2004. 582 с. - схарактеризуйте життя української еміграції міжвоєнного періоду - розкрийте основні напрями українського національно-визвольного руху	5
7	Вивчення додаткової літератури з теми «Українське питання та Україна в європейській історії другої половини XX століття»	5

	Мартиненко А. К., Мартиненко Б. А. Міжнародні відносини 1945-1975 років: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Видавництво Ліра-К, 2007. 366 с. - схарактеризуйте український дисидентський рух у СРСР	
8	Вивчення додаткової літератури з теми «Незалежна Україна у контексті європейських політичних, економічних і культурних процесів» Толстов С. Міжнародна система початку XXI століття. <i>UA Foreign affairs</i> . 2013. № 9. С. 8-11. - схарактеризувати еволюцію системи міжнародних відносин на сучасному етапі	5
9	Вивчення додаткової літератури з теми «Україна в європейських інтеграційних процесах» Лук'яненко Д.Г. Глобальна економічна інтеграція: Монографія. Київ: ТОВ "Нац. підручник", 2008. 318 с. - вкажіть переваги, які отримує Україна від участі в інтеграційних проєктах	5
Разом		42

6. Індивідуальні завдання (відсутні)

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП

Шифр ПРН (відповідно до ОПП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН19	Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.	Лекція з фактичним матеріалом. Знання студентів закріплюються і поглиблюються на семінарських заняттях із застосуванням платформи Padlet, де студенти працюють у командах. Вони	Робота студентів оцінюється на семінарських заняттях, також за підсумками екзаменаційної роботи.

		самостійно шукають інформацію, яка дозволяє глибше розуміти історичні процеси в Європі та Україні	
PH21	Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	На семінарських заняттях студенти вчаться розуміти свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Робота оцінюється під час семінарських занять, а також підсумками екзаменаційної роботи.
PH22	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	Знання студентів закріплюються і поглиблюються на семінарських заняттях із застосуванням платформи Padlet, де студенти працюють у командах. Вони самостійно шукають інформацію, яка дозволяє глибше розуміти місце предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	Робота оцінюється під час семінарських занять, а також підсумками екзаменаційної роботи.

8. Методи контролю

1. Участь у семінарських заняттях. Усна відповідь на представлені у програмі питання. Максимальна сума балів, яку може отримати студент за підсумками семінарських занять – 60 балів. Бали нараховуються за активну участь в

обговоренні представлених питань, дискусію, відповіді на основні і додаткові запитання.

2. Підсумковий чотирирівневий контроль. Письмова відповідь на представлені у програмі питання. Час виконання – 60 хвилин. Кількість питань – 2. Максимальна кількість балів передбачена за відповіді на кожне запитання складає 20 і 20 балів. Відповідно – максимальна кількість балів за іспит дорівнює 40 балам.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

9. Схема нарахування балів

Добавлено примечание ([1]): Допуск до підсумкового контролю - не бачу мін. бал

Поточний контроль								Екзамен	Сума
Робота на семінарських заняттях									
Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	©	
7	7	8	8	7	8	8	7	60	

Мінімальний бал для допуску до підсумкового контролю становить 10.
Т1, Т2 ... Т5 – теми семінарських занять.

Критерії оцінювання

Семінарські заняття

Оцінка 7–8 балів передбачає повне і впевнене засвоєння матеріалу, знання основних джерел і додаткової літератури, вміння аналізувати й узагальнювати, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією.

4–6 балів виставляється за впевнене засвоєння курсу, вміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал. А також за умови, якщо студент припустився незначних помилок або зробив не зовсім повні висновки.

1–3 бал передбачає часткове висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. При цьому студент не вміє логічно мислити. Поставлене завдання виконане ним не

повністю, але у його відповідях продемонстроване розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

0 балів виставляється, якщо студент не засвоїв матеріал теми.

Екзаменаційна робота

Оцінка 35–40 балів передбачає повне і впевнене засвоєння програми курсу, знання основної і додаткової літератури, вміння аналізувати й узагальнювати матеріал, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією.

30–34 бали виставляється за впевнене засвоєння курсу, вміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал. А також за умови, якщо студент припустився незначних помилок або зробив не зовсім повні висновки.

20–29 балів передбачає виконання всіх вимог до попередньої оцінки, за наявності принципових помилок при викладенні засвоєного матеріалу або неповних висновків.

10–19 балів виставляється за часткове висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. При цьому студент не вміє логічно мислити. Поставлене завдання виконане ним не повністю, але у його відповідях продемонстроване розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

1–9 балів передбачає виконання всіх вимог до попередньої оцінки, а також, коли у студента виникають проблеми навіть з відтворенням основного матеріалу курсу.

0 балів виставляється, якщо студент не засвоїв матеріал, передбачений програмою курсу або у разі використання заборонених джерел на екзамені.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	Для чотирирівневої системи оцінювання

90 – 100	відмінно
70 – 89	добре
50 – 69	задовільно
0 – 49	незадовільно

11. Рекомендована література

Основна література

1. Горелов М. Є. Цивілізаційна історія України / М. Є. Горелов, О. П. Моця, О. О. Рафальський. К.: ЕксОб, 2005. 631 с.
2. Європейська та євроатлантична інтеграція : навч. посіб. / [О. В. Баула та ін. ; за заг. ред. О. М. Лютак]; Луц. нац. техн. ун-т. Херсон: Олді-плюс, 2016. 375 с.
3. Історія України ХХ – поч. ХХІ століття: навч. посіб. За заг. ред. В. А. Смолія. К.: Знання, 2004. 582 с.
4. Лісовський П. М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація. Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.
5. Маддісон В. В. Політологія міжнародних відносин / Маддісон В. В., Шахов В. А. К., 1997.
6. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник. Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
7. Наливайко Д. С. Очима Заходу. Рецепція України в Західній Європі. К.: Основи, 1998. 578 с.
8. Основи зовнішньої політики України: підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець та ін.]. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. 240 с.
9. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016. 496 с.
10. Терещенко Ю.І. Україна і європейський світ: нарис історії від утворення Старокиївської держави до кінця ХVІ ст. К.: Перун, 1996. 496 с.

Допоміжна література

1. Демчук П. О. Міжнародні відносини та проблеми євроатлантичної інтеграції: навч. посіб. К. : ППП, 2004. 264 с.
2. Каган Р. Про рай і владу. Америка і Європа у новому світовому порядку. Львів, 2004.
3. Кіссинджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. К.: Наш формат, 2017. 320 с.
4. Козинець І. П. Постійна структурована співпраця з питань безпеки та оборони ЄС: перспективи для України / І. П. Козинець, В. С. Клименко. Воєнно-історичний вісник. 2017. № 4 (26). С. 138–143.
5. Лісовський П. М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація. Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.
6. Лук'яненко Д.Г. Глобальна економічна інтеграція: Монографія. Київ: ТОВ "Нац. підручник", 2008. 318 с.
7. Мартиненко А. К., Мартиненко Б. А. Міжнародні відносини 1945-1975 років: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Видавництво Ліра-К, 2007. 366 с.
8. Нестерович В.Ф. Роль та місце лобіювання у європейському інтегруванні України. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 3. С. 32-42.
9. Основи зовнішньої політики України: підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець та ін.]. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. 240 с.
10. Реймон А. Мир і війна між націями. К.: МП «Юніверс», 2000. 688 с.

12. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Багатостороннє співробітництво. URL: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini>
2. Белесков М. Європейський оборонний союз: навіщо ЄС знову говорить про спільну армію. URL: <http://www.euointegration.com.ua/articles/2017/02/27/7062233/>
3. Договір про заснування Європейської Спільноти. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_017

4. Лісабонський договір: роз'яснення. Представництво Європейського Союзу в Україні. URL: <http://eu.prostir.ua/library/238201.html>
5. Міжнародний форум культурної дипломатії. URL: <https://ui.org.ua/mizhnarodnyj-forum-kulturnovi-dyplomatiyi/>
6. Троян С. С. Сучасні міжнародні відносини: основні тенденції еволюції. URL: http://vmv.kymu.edu.ua/v/08/troyan_ss.htm
7. <http://izbornyk.org.ua/> Бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України
8. <http://poetry.uazone.net/> Бібліотека української поезії
9. <http://elib.nplu.org/> Бібліотека «Культура України»
10. <http://mari.kiev.ua/> Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України
11. <http://etnolog.org.ua/> Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАНУ 6. <http://k-ua.net/> – сайт «Культура України»
12. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm Культурологічна бібліотека
13. <http://history.franko.lviv.ua/> Історія України
14. <http://litopys.org.ua/hrushrus/iur.htm> Грушевський М. Історія України-Руси
15. <http://www.history.vn.ua/> Електронна бібліотека з історії України та всесвітньої історії

13. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах форс-мажору освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2443>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти залік у **письмовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі, режим доступу:

<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6721>